

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknél, körjegyzőknél és tanítóknál 8 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társ szerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromsoros petisors ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

A nemzetiségi mozgalom Nyitramegyében.

A lezajlott választások eredménye szemmel láthatóvá teszi azt a tényt, hogy Nyitra megyében a tót nemzetiségi eszme az utóbbi időben tért hódított.

A tót nemzetiségi eszme nem egyszerű kifejezése a tót faj- és nyelvszeretnek, hanem egészen más valami. Tiltakozást fejez ki ez az eszme az ország területi egysége ellen, tiltakozást az állam nemzeti nyelve, nemzeti jellege és a magyar kultúra térfoglalása ellen. Az a program, melyet a tót nemzetiségi agitátorok nyilvánosságra hoztak, állítja ugyan a tót nemzetiségi eszme az ország területi egységéhez való ragaszkodását, de mivel más részről a tót nyelvnek a törvénykezés és a közigazgatás terén való hivatalos használatát követeli, maga dönti meg a területi egységre vonatkozó tételt, mert a tót nyelvnek és bármely más nemzetiségi nyelvnek hivatalos használata maga után vonná az országnak nemzetiségi kerületekre való felosztását.

Valami nagy veszélyt nem látunk abban, hogy az a néhány nemzetiségi szóvivő bejut a magyar parlamentbe. Utóvégre is mondják el kívánságaikat a szó-

lásszabadság oltalma alatt. Ha meggyőződés vezeti őket, ez az eszmecsaták tüzeiben meg fog tisztulni, a higgadt belátás világossága mellett a jogtisztélet és a méltanyosság érzéseivel fog bővülni. Ha pedig fanatizmus az, a mi ezeket az embereket a politika terére hajtotta, akkor majd lesz a magyar országgyűlésen elég erős ellenáramlat a fanatikusok ködképeinek szét-tépésére.

Mindazonáltal mélyen sajnáljuk, hogy Nyitravármegye is, melyben évtizedeken át a nemzetiségi agitátorok majdnem teljesen el voltak szigetelve, azon megyék közé tartozik, melyek a nemzetiségi kinövésekhez termő talajt szolgáltatnak. Vajjon mi bátoríthatta fel itt a pánszlávokat, mitől vert gyökeret a fészkelődésök és mi biztosította a sikert agitációjuknak?

Azt mondják, hogy az új törvény, mely a választás tisztaságát és szabadságát óvja és az alkotmányos jogok eltiprását akadályozza, hogy az kedvezett volna nálunk a nemzetiségi ügynek. Hát ez semmiképp sem lehet igaz. A törvény legfeljebb csak eszköze lehet a joggyakorlatnak és ennél fogva eszköze lehet valamely alkotmányos eredménynek. Mi azonban itt nem az eszközt és módját keressük a nyitramegyei pánszlávok eredményes ügyének, hanem az okát.

Ezt az okot pedig, bármennyit kutatunk is, másban nem találjuk meg, mint abban a megdöbbentő tényben, melyet Nyitramegyében nap-nap után tapasztalunk, hogy t. i. itt az állami tekintélyt képviselő, védő és oltalmazó tényezők Thuróczy Vilmos főispánsága alatt ijeszítő mérvben hanyatlottak, erkölcsi tekintélyüket elvesztették.

Az 1895. és 96-iki választási brutalitások a vármegyei közigazgatást a politikai jogok kivégzésére hivatott cinkosság szerepében mutatták be. Pártatlan törvénytisztelt helyett, mely az állami tekintélyt képviselőinek becsülést szerez, a bizalmat irántok táplálja és őszinte, hű ragaszkodást szül, a vármegye közönsége a közigazgatás intézőinél egyebet nem látott, mint a törvények kijátszására irányuló fondorlatokat, dölyfös erőszakot és cinikus jogtiprást. Törvényes oltalom helyett, mely a tisztviselő hivatását eszményi fényvel vonja be, a jogkereső közönség önkényesen megalkotott hivatalos formák között a legridegebb elutasításban részesült.

Ez az eljárás keserűséget szült azokban is, a kik legjobb fiai a hazának, legbuzgóbb hívei a magyar állameszmének. Ám, ha az elégedetlenség és a jogsérelmek csak keserűségben csúcsosodtak volna ki. Átcsapott azonban az az elégedetlen-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A pórul járt uzsorás.

Észak-Magyarország egyik félreeső kis falvában él azon fúrge észjárású és nem minden árnyéktól megijedő jómódú gazdaember, kiről itt szó van, s kit a faluban csak Pista gazdának neveznek.

Ép vasárnap délután öt óra lehetett, midőn ő szokása ellenére a helybeli, dombon fekvő böcher kocszmában az ablaknál ült.

Jól tudta ő, hogy ez időtájt szokott bejönni a szomszéd községből, a kiválasztott nemzetséghez tartozó kocszmárosnak lócslábú, kampós orru és egyszerre két irányba néző kebelbarátja, hogy a kocsma vendégeivel beszédbe elegyedhessék és az „ő javukat célzó” üzletekbe bocsátkozhatni alkalmá legyen.

Midőn e rőthajú, görnyedt alak belépett, Pista gazda szomorúság mezbé öltöztette az arcát és kétségbeesett volt a tekintete, mintha még az élet is terhére volna. Magára vonta a kocszmáros barátjának Pinkásznak üzletkereső figyelmét, ki mindjárt melléje is ült, tudakozódván szomorúságának oka felől.

Ugyan hagy békét — hangzott a gazda ridegséget színlelő felelete — rajtam úgy sem segít már senki fia.

Dhe, kérlek halászu, hány emberen shegíthetem már, nem hollottál rulum, milyen jószívű készséggel shegíthek én minden megszoruló pharaszton, kivél úgy sem törődnek itt az urak.

Rajtam ugyan nem shegítség, mert az én bajom nagy.

Hugyan ne hessél kétségbe — szólt Pinkász — miközben Pista gazdát egészen a sarokba húzta, folyton suttogván a fülébe.

Pista gazda már meg is unhatta volna az egy óráig tartó rábeszélést és fülbefecsegést, melynek látszólag volt is eredménye, mert a gazda arca derülni kezdett, a homlok ráncai gyérültek, a tekintet komorsága tünekedett, a szótlán némaság itt-ott beszédbe folyt át.

Egészen csendben történt az egész; kettőjükön kívül senki sem tudta, miről folyik a beszéd. S ugyan miről tárgyaltak?

Pista gazda panaszkodott, hogy annyi a gondja, hogy már élnie sem érdemes; két borjuja elhullott, egy tehenet le kellett vágatnia, a sertésvész megtámadta a disznait, a felesége folyton sir-ri, a sorsnak rájuk való nehezedeése miatt,

mely annál nyomasztóbb, mert az utóbbi három évben a termés is pártatlanul silány volt.

Pinkász iparkodott rávenni Pista gazdánkat, adja el mindenét s eljen a készből, így meg lesz óva a sok szomorúságtól, megszabadul a gazdaságtól elválaszthatlan rengeteg gondoktól; nem mint munka alatt görnyedező paraszt, de mint könnyen elő ur fogja tölthetni élete napjait. Igérte, hogy senkisémet fizeti meg neki oly busásan a birtokát, mint ő, a nép igazi barátja.

És vajjon mily feltételekben egyeztek meg?

Százhusz holdas földterületemet ingyen adom neked, Pinkász — szólt határozott hangon Pista gazdánk — de minden hasznos állatomért tíz fillért fogsz fizetni.

Hogyan, hiszen te csak tréfálsz, ha komolyan mondogd ezt, gyere mindjárt a jegyzőhöz két tanuval és csináljuk meg rögtön az adás-vevést írásban, de rögtön gyere, mert én nekem el kell mennem, azonnal menjünk.

Pista gazda ment. Útközben eszébe jutott Pinkásznak megkérdezni Pista gazdától: De a patkányokat és poloskát csak nem fogod számítani?

Nem ezeket ingyen kapod ráadásul: Számítás alá kerül a ló, a szarvasmarha, a sertés, a ga-

ség a magyar állameszme elleni gyűlöletbe, a sértett jogérzelem bosszúja a magyarság elleni szenvedélyes izgatásban keresett kielégítést.

Igaz, ez a gyűlölet és ez az izgatás azok körében ontotta dühös kifakadásait, a kik 1895. és 96-ban semmit sem szenvedtek. A vármegyei kegyetlenkedésnek és jogfosztásnak tulajdonképeni áldozata, a néppárt túrt békével, nagy lemondással és hű maradt a magyar haza szeretetéhez, hű maradt a törvények iránti tisztelethez. Elfajtván keserűségét, magasabb szempontoktól vezéreltetve megadta a tiszteletet az állami tekintély azon képviselőinek is, a kik már akkor ezerszeresen megérdemelték, hogy eltávolíttassanak a megye éléről.

Ámde másképp fogták fel a helyzetet a pánszláv agitátorok. Ezeknek kapóra jött a vármegyei közigazgatási közegek törvénytörése. Mindaz, a mi Nyitrán, Érsekújvárott, Vág-Vecsen, Szakolcán, Zsombokréthen, Galgócon 1895. és 96-ban történt, bőséges anyagot szolgáltatott nekik a »jogtipró« magyar állam elleni izgatásra, a legvadabb szenvedélyek felkorbácsolására. Azt persze elhallgatták, hogy nem a magyar állam taposta a törvényt és a jogot, hanem néhány a tisztességről megfélemedkezett ember, a kikre rábízták az állami tekintély képviselőit. De hát a szenvedély nem szokott distinguálni, a gyűlölet még kevésbé.

Ekképen képződött Nyitramegyében az a mély meder, melyben most a nemzetiségi túlzott vágyak folyama hömpölyög.

És a mi legszomorúbb, a mi e vármegyében minden higgadt embert gondolkodóba ejthet, az az a könnyelműség, melylyel a vármegye feje és az ő balkezű tanácsosai a pánszláv agitáció medrének mélyítéséhez a választások alatt, hisszük, hogy akaratlanul, de mégis eredményesen közreműködtek. Taktikájokat, melylyel a

választásokra irányadó befolyást gyakoroltak, nem az okosság, nem a vármegyei közérdek iránti lelkes és önzetlen szeretet sugallmazta, hanem az egyéni vonatkozások szempontjai, a személyes rokonszenv tekintetei határoztak annak a taktikának az érvényesülésénél.

Nyilvánvaló volt jóval a választások előtt, hogy Szenicen és Verbón nemzetiségi jelöltek fogtak állítani, és előre lehetett látni, hogy ott a nemzetiségi jelöltekkel sem a kormánypart, sem az ellenzék egy-könnyen nem lesz képes megküzdeni. Ez okból Szenicen az egyedül lehetséges ellenzék, a néppárt bele sem ment a reménytelen mérkőzésbe, Verbón pedig a kormánypart pressziója és a nemzetiségi fanatizmusa folytán a néppárti jelölt kénytelen volt visszalépni.

De nem fordult volna ilyen rosszra ezekben a kerületekben a helyzet, ha Szenicen a kormánypart meg nem inog és jelöltet nem változtat, Verbón pedig a kormánypart a néppárt akcióját meg nem törli, hanem annak szabad folyást enged. Pedig Szenicen annak a végzetes jelölt-cserének, mely már magában véve is bukás volt, elejét lehetett volna venni azáltal, hogy ott mindjárt kezdetben valamely tekintélyes, megyeszerte köztiszteltnek örvendő férfit léptettek volna fel. A Zmertychokkal és Frideczky Timótkákkal ebben a kerületben kísérletezni, nevetséges és könnyelmű dolog volt, mely ugyancsak megbosszulta magát.

És éppen úgy megbosszulta magát a főispáni erőlködés Verbón, a hol, ha a kormánypart nem akadékoskodik, a néppárti jelölt fényesen legyőzte volna a nemzetiségi jelöltet. De hát a megyei vezető körökben a személyes tekintetek elnémitották a politikai okosság szavát, a néppárt iránti ellenszenv pedig háttérbe szorította a közérdek szeretetét. Hogy elboríthassák a néppártot, megnyitották a nemzetiségi áradat zsilipeit.

lamb stb., egy szóval — hasznos állat van a háznál.

A jegyző eleinte nem akarta megírni a szerződést, gondolván, hogy Pista gazdának bomlik az esze. Azután félrehívta, figyelmeztette, ne menjen rá a lépre, mert Pinkász másokat is tönkretett már.

De Pista gazda tántoríthatatlan volt. Fent jelzett értelemben megírta a szerződést azon toldalékkal, hogy ötezer koronát fizetend a két fél közül akármelyik, ha vissza akarna lépni.

A gazda és Pinkász, a jegyző és a két tanu kíséretében megszámlálták a szép gazdaság hasznos állatait.

Két ló 20 fillér, hat ökör 1 kor. 20 fillér, nyolc tehén 1 kor. 60 fillér, ötven birka 5 kor., nyolc borjú 1 kor. 60 fillér, ötven tyúk és csibe 5 kor., 30 kacska 3 kor., 76 galamb 7 kor. 60 fillér, 29 liba 2 kor. 90 fillér és két kutya 20 fillér. Az egész összeg kitétt: 28 koronát és 10 fillért.

Pinkász úr ujjongott örömeiben. Pista gazda neje, megtudván a tényállást, sirt-rítt, keservesen panaszkodott, irgalomért könyörgött.

De Pinkász kemény szívű volt: csak ezt hajtogatta: az ötezer koronát fizetni, vagy kitakarodni a birtokból 28 koronáért és 10 fillérért.

Ezt az áradatot most már semmi más nem akaszthatja meg útjában, mint a megye összes magyar érzelmű elemeinek egyesülése és összetartása. Csak hogy ennek a legelső alapfeltétele az, hogy a megye főispánja távozzék helyéről. A míg ő áll a megye élén, addig a keserűség és a közigazgatási közegek iránti bizalmatlanság el nem oszlik. Ez pedig legyőzhetetlen akadálya úgy a politikai, mint a társadalmi összetartásnak.

A vágvecsei pótválasztás.

Felvonták Bánffy eresztékeiben korhadó régi zsilipeket és ellepte a vágvecsei választó-kerületet a piszkos ár, felszínre hozva még egyszer tajtékával mind azt a nyomorult szemetet, melyet Széll elfújni elmulasztott.

Mozgósítva lett mindazon éjjeli elősdiek sisera hada, a mely a jog, törvény és igazság uralmától feltve létét, még egyet iparkodik harapni, hogy aztán mint a sebzett hiéna meggebedjen. Ó mily kedvező alkalom erre a vágvecsei pótválasztás. Még egyszer meg kell mutatni Széllnek, hogy kellett volna a tiszta választásokat megcsinálni.

Legelőbb is feluszítani iparkodtak a protestánsokat s mikor azok nem álltak kötélnek, jöttek az ígéretek. Emberek, kik azelőtt felénk se néztek, kik a népről soha sem vettek tudomást, most naponta hogylétéről tudakozódnak; mint szolgál drága egészsége.

Az állami tehén-bába sorra látogatja a járás községeit naponta. Soha annyi beteg marha nem volt a vágvecsei járásban, mint most a képviselőválasztás idejében, s úgy látszik a pótválasztás idejében ez még növekedett.

Az anyakönyvvezetés is sürgős vizsgálatot igényel október 11-ike óta, mert most az állami anyakönyvek felügyelője járásunkban nyitott fiók-hivatalt és szorgalmasan vizsgálja az anya-, de hogy is! a zsidókortések napi jelentéseit. És hogy az összhang teljes legyen, a polgári püspök a valódi római katolikus püspöknel ütötte fel tanyáját, a kinek uradalmi házi zsidai képezik a törzskart, melynek révén vezeti a tót faluknak kizárólag reá bízott akcióját. S hogy a kép teljes legyen, az ujlaki jegyző a körnek kiszámíthatlan becsességű személye biztonságát veszélyeztetve látván, katonai asszisztenciát kér Újlakra és meg is kapja 15-én éjjel 10 órakor, a békés néppárti választók esendőri pofoztatása mellett.

Ugyanez történik Sopornyan is az nap, csak hogy a községi jegyző és előjárók tudta nélkül a közbiztonság érdekében. Ki kérte itt a katonákat, nem tudni; annyi tény, hogy 15-én délután az anyakönyvi felügyelő úr törzskarához tartozó mocsonoki zsidók eleve megjósolták, hogy mindazon községekbe, melyekben Zmeskál Zoltán szónokolt, katonaság fog jönni.

Igaz, hogy Sopornyáról már el is mentek; mert maga a katonai parancsnok is belátta, hogy itt valaki otromba Bánffy-stiklit produkált. De hát az ujjabkori zsidó Habakukok próféciája beütött, hála a civil püspök által interpretált ki nyilatkoztatásnak.

A törzskari zsidó korcsmárosok 2 krajcáron mérik a pálinkát, 4 krajcáron a bort fél literenként. 20 frankos aranyakat csörögtenek, mint az októberi negyed házbéréből eredőket, mit jelöltjük budapesti 7 háza jövedelméből beszédett és most leküldött Izrael lelkes fiainak, öntessék meg belőle azt az arany borjút, mely körül a liberális maszlagtól elszedült választók ugráljanak.

A jegyzőket a fanatizált derviseknél jelentkezni szokott ráng-düh fogta el és tehetetlenségük érzetében halucinációkban kezdenek szenvedni. Egyik azt képzeli, hogy becses személye

Pista gazda felesége szívrázó hangon esdekelt irgalomért, hagyná őket Pinkász legalább a lakásban. De ő mindössze csak annyiban volt engedékeny, hogy a 28 korona és 10 fillér helyett hajlandó volt adni 200 koronát, de semmiféle más kedvezményt nem.

Pista gazda egész egykedvűen az ablaknál állott, dobolván az ablakra, mintha észre sem venné felesége kétségbeesett rimánkodását és Pinkász örömtias mámorból kifolyó ugrándozását.

Hadja át a birtokot, gazduram, mit csinál annyit az ablaknál és minek tartja khezében azt a ként és gyufát?

Meg kell fojtanunk a méheimet, mert elevenen nem lehet őket megszámlálni; már pedig meg kell őket számlálnunk, mert azok is hasznos állataim.

És hány kelencéje van? — Száznyolevanöt. — És hány méh van mindegyikben?

Körülbelül 10 ezer. Már ki is számítottam, hogy a nagyon is kevés hasznót hajtó földemért 185 ezer koronát fogok kapni a már kiszámított 28 k. 10 filléren kívül.

Pinkász sóbálynynya meredve hallgatta a parasztot, a ki keményen megvette rajta az ötezer koronát, mondogatván magában: ez sikerült.

Közli: *Bodokvölgyi József dr.*

ellen törnek és drága életének azon maradványai ellen törnek, melyeket az isteni igazság órló malma még bűnhődésül meghagyott.

A másik népszónoknak képzeletét magát és jelöltjét fogadva (167. §.) oly válogatott gorboságokat vág a jelenlévő pártelnököknek fejébe, hogy az menten a nyílt utcán brudert iszik vele.

Szóval a hivatalos apparatus még mozog. Hasztalan hitte Széll Kálmán, hogy kimult. Nem, még nem mult ki. Rángatózik, rugdalózik, érezni a hullabúzt, látni a szederjes hullafoltokat eltorzult szeplős ábrázatan, de még valami titkos injectiókkal életre galvanizálták a közélet kúrulóit, mintegy igazolni akarván, még tudnak valamit.

Még egy pár rugás, még egy ideig büzleni fog a mult ezen pöffetege, de bizunk a magyarok Isteneben, hogy véghörgése ez és kimulik örökre feltámadhatlanul, mert hiszen lelketlen volt fogantatásától kezdve.
Dr. Faust.

Mocsonok, 1901. október 18.

Tegnap öt szál csendőrből álló őrző sőt végig permetező esőben Mocsonokon keresztül. Sürgős-forgás, lőtás-futás egész Izraelben. Valóságos és ad hoc zsidók sűgása-bűgása sejteté, hogy készül valami.

Ma reggel kipattant a titok. Emmer jó. Kilenec óra tájban az egész érdemes előjáróság várta a párt patriárhája a miniszterekkel komázó öreg Cseh szatocsboltja előtt az illusztris jelölt jöveletét. Voltak öten. Később felszaporodtak 9-re, hozzáértve ezenfelül a törzskari zsidókat.

Berobogtak 3 csendőr vezetése alatt Zeller Elemér és zöldséges kertjének legujabb mákvirága, Horák Ede kiérdemült liberális jelölt, ad majorem supremi comitis gloriam.

Hogy a szabadelvű párt szokásaiból ki nem vetköztethető Bánffy-szerezsénok — mert a huszárokat nem akarjuk sérteni azzal, hogy ezen urakat huszároknak nevezük — mindenre képesek. Hogy katonákat uszitanak a jog, törvény és igazság uralma alatt a nyugton alvó békés polgároknak, ingerlik, hazudnak, itatnak, vesztegetnek; azt még elképzeltük, de hogy jelöltjüket, dr. Emmer Kornelt azzal kompromittálják, hogy Horák Edét játszó ki kortesül mellette és körül hordják, az már a párt vezetőségében lábra kapott paralisis progressivának a netovábbja.

Hát ennyire jutott már az a zászló, melyre Emmer Kornél nevét irták, hogy azt Horák kezébe nyomják. Köszönje meg hiveinek ezt jelöltjük, mi csak örülhetünk rajta.

Horák fogja visszahódítani a séllyei patyikkussal a katolikusokat a szabadelvű jelöltnek.

Köszönje meg ezt dr. Emmer pártvezetőségének. A megláztatásokhoz, melyekben nevét pártja részesíté ez a korona.

Mi küzdünk ellene, az elvek fegyvereivel; de ilyen gyalázatot el nem követnénk rajta.

És Horák Ede meg azzal mer előállni, hogy ő ide a hercegprimás és a püspökök beleegyezésével, tudtával jött el.

Nem, ezt nem tűrhetjük!

Fáj nekünk a közöny, melylyel főpapjaink küzdelmünket nézik. De tiltakozunk a fiui hódolat nevében az ellen, hogy Horák az ő küldöttjük volna!

Fellázad ereinkben minden csepp vér azon arcátlanság ellen, hogy ilyen hazugságot mer ez az ember ajkára venni.

Különböznéljenek egymással a szerzők szerzeményükkel boldogul.

Mi gratulálunk hozzá.

M.

Levelezés.

Vágvölgy, 1901. okt. 18.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

A Nyitramegyei Szemle utolsó száma vezércikének leginkább azon passzusa lekötötte figyel-

memet, ahol mondatik: „hogy ha a klerus sorában stréberek vannak, botrányhősök, vagy ha abban a sorban helylyel-közel az ostobaság is felüti fejét, az szintén csak azok hibája, akik a botrányokat túrik és az ostobaságot okos felvilágosítással nem irtják”. — Bizony igaz! s ha már strébereket és botrányhősöket vak önzésük miatt úgyszólván lehetetlenség jobb útra téríteni: legalább ostobáknál kellene megpróbálni a javítás munkáját.

Van Trencsén megyében egy választó-kerület és abban egy kath. plébános — Gyurkának kebelbarátja — ki, sajnos, túlvilágiakkal nem nagyon törődik, de annál jobban keresi a liberálisok társaságát és kegyeit. Ez nemcsak mindent megtett, hogy hiveit liberális táborba terelje, de odáig ment, hogy a néppárt jelöltjét más plébániai emberek előtt még gvalifikálhatatlan módon gyaláznai is merészelt. Ugyan kedves Szerkesztő úr! egy katolikus plébánosnál miben keressem az ilyen viselkedés gyökerét?

Nem volt elég, hogy a választás napján kedves elvtársaival (t. i. szavazattal nem bíró kazárokkal) otthon maradt, de megtette azt is, — nem tudom minek nevezem — hogy a liberális módon győzött liberális képviselő barátja tiszteletére Illván rendezett banketten megjelent, ott öblös hangján a liberális jelölt mellett dolgozó megyei apparátust egekig magasztalta, s a liberálisok győzelmét dicsőítette. Szombaton este volt; de megható előkészület másnap predikációra! Magyarok Nagyasszonyának dicsőítéséhez! Megjegyzem, hogy magok a liberálisok sem merték meghívni a józan katolikus klerust lakomájukhoz, joggal tartván a visszautasítástól, — de hát az ipse többre becsülte a liberális urak tapsát papi karakterenél. Tessék megmondani nekem, mely forrásból bugyogott a plébános úr ezen bűzűsége és lelkesedése?

Az van írva a fent említett vezércikkben, hogy ilyen uraknak okos felvilágosítással kell szolgálni. Hát tegye meg ezt első sorban a kerületi klerus. Mutassa meg neki szeretettel, hogy kondemnálja az ő gondolkozását és cselekvési módját. Ha ez in praxi némileg rá nézve keserű is lesz, de üdvös és hasznos. Szent Pál a példánk, ki hasonló módon cselekedett a rosz útra tért korintusiakkal. A klerusnak sem lesz más célja, mint szent-Pálnak mikor írja: „Noha megszorítottalak... nem bánom... most örülök, nem hogy megszorítottatok, hanem hogy bűnbánatra szomorítottatok meg”. (II. Cor. VII. 8. 9.)

G.

N.-Tapolcsány, 1901. okt. 15.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

A nagytapolcsányi kerület sohasem volt még annyira fölkaparva, mint most. A választói felé nem néző Szülyovszky Dezső megválasztásával sehogy sincs megelégedve a nép. A zsidók nagyon örülnek neki főleg azért, mert zsinagógájukban beszélt az úrmicei liberális paptól protezsált liberális nyitrai fiskális úr.

Lelkes Zsiga bácsit nagyon meglepte a leleplezés, de alig törődik vele, mert az ő ázsiója csak nőhet ily dolgok folytán a liberális táborban. Különböznéljenek kicsoda az a lelkes Zsiga bácsi, azt megmondhatja a Nyitrán lakó Gábor Elek úr is, a kinek egykoron főkortese volt e nagyrippényi vezető ferfi, kinek vezetési hatáskörét nagyon szűkre szorította a mostani választáskor tanusított viselkedése, melyet — mint hírlík — aligha ismételné meg. Különböznéljenek a rippényi telkes. Vele egy táborban küzdött a nagy hírnévre szert tett primatiális nyugdíjas, Hiros József, kit viselkedéseért meggratuláltak eddig: Túróczy, Markóth és Szülyovszky; reméljük, hogy a liberális úrmicei pap sem fog kimaradni a dicső gratulansok sorából. Mint halljuk, Hiros személye oly híressé vált e választás folytán, hogy mindenféle bámulják annyira, hogy ő maga kétszer akkora szemüveget hord most, mint

azelőtt, hogy az érdeklődő bámulatot ő is szemlélhesse és liberális lelki örömeire kéjelegessen benne. Ha így folytatja, még a kisvicsápi bíróság is fölviheti. A választási visszaélésekről nagyon sűrűn vétetnek fel jegyzőkönyvek. Nem egy liberális firma fog rimándzkodni, hogy ne alkalmazzassék reá a kúriai bíraskodás egész szigora. Sokan mélyen be fogják vézni lelkükbe a választást megelőző éjszakát. Mily tág a liberálisok lelkiismerete, nagyon szépen ki fog tűnni. Szegény Széll Kálmán azt hitte, hogy a tiszta választások szele fogja enyhíteni a Bánffy alatt feltört sebek fájdalmát, pedig most is sokan Bánffy érájára valló nyomás viharát élesztették és így a tiszta választás útjába akadályokat gördítettek.

N.

Ujdonságok.

Eljegyzés. Bertója Ferenc kir. tlkvi betétszerkesztő szakdíjnok e napokban eljegyezte Richter Juliska kisasszonyt Nyitrán.

A nyitrai r. k. főgimnázium szt. Agoston egyesülete október hó 27-én d.-u. 3 órakor tartja a gimnázium épületében XVII. rendes közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Igazgatósági évi jelentés. 3. Végleges felmentés az 1900/1901. évi számadásokról. 4. Az 1901/2. évi költség-előirányat megállapítása. 6. Az igazgató-választmányok megválasztása. 6. Indítványok, melyek előbb az elnökségnél bejelentendők.

Új oltáregylet a vidéken. Nagy-Bossányban f. hó 6-án, Rózsafüzér vasárnapján oltáregylet alakult, mely a nyitrai egylethez csatlakozott, mint ennek 44-ik fiókegyesülete. Az új egylettel, mely Mikovics Imre nagy-bossányi plébános úr fáradságot nem ismerő buzgalmának köszöni megalakulását, a nyitrai egyházmegye népesebb plébániáinak egyike lépett be a nyitrai oltáregylet kötelékébe, a mi főképen azért örvendetes, mert éppen a népesebb plébániák között van legkevésbé elterjedve az egylet. A nagy-bossányi fiókegyelet a rózsafüzér-társulattal van ügyesen összekötve, a mi mindket egyletre nézve kétségtelenül előnyös lesz. Merjük ajánlani ezt a praktikus eljárást követendő példa gyanánt.

Választás után. 1901. október hó 2-án este, búsan, lekonyult fölballagott dr. Filberger Gyula a privigyei hepe-hupás kövezeten. Napközben nem volt tanácsos az utcára kimennie, nehogy a nép szeretetének nyomait érezze. Sötét munkája után a sötétnek lett barátja, s így vigasztalódott: „Utoljára is mit tehetek én róla? Ami tölem telt, s amit tölem kívántak, azt mind teljesítettem! Kompromittáltam a főispánt és az alispánt! Kompromittáltam Aladárkát és önmagam! Kompromittáltam gróf Pálffy Jánost és uradalmi tisztjeit! Kompromittáltam Rudnay Alajost is! Mein Liebchen, was wills Du noch mehr? Most jut eszembe, milyen jó szimatú zsidó az a dr. Gömöri Zsigmond! Mikor éltél még Juriss bácsi élt és én már előkészítettem Aladárkának reményelt diadalát, eljártam referálni Nyitrára az alispánhoz és Budapestre Aladárkához. Aladárkának tudvalevőleg a „Fiume” kávéház képezi állandó tartózkodási helyét, s valahányszor rózsás kedvet csináltam neki a „győzelem biztos” hangoztatásával, mindannyiszor megnyílt az ő szugori ersénye és uborka-savanyú mosolylyal ugyan, de mégis megvendégtelt pezsgővel. — Igaz, hogy csak azt a 80 kros „Préda” pezsgőt prédálta, de nekem az is jól esett potyára! Hogy hogy-nem, az a furfangos Gömöri megtudta az én budapesti kirándulásaimnak célját és lefolyását, s egy alkalommal, mielőtt még a patika előtt összekaptunk volna, azt mondotta nekem: Sie Filberger, hören Sie auf mit diesen Spass, denn es wird endlich daraus ein — Ernst! Ugyan honnét tudhatta ez a furfangos zsidó, még Juriss bácsi életében, hogy utána dr. Ernst lesz a privigyei képviselő?

Esküvő. Ammer József adótsízt folyó hó 19-én örök hűséget esküdött Kleyer Erzsébet kisasszonynak Nyitrán.

A nyitrai 14. számú honvéd-gyalogezred közérkezési bizottsága a jövő évre jan. 1-étől kezdődő egy évi időtartamra a következő árúárúkat árlejtést hirdet. Kivántatik ugyanis marhahús 36,000 kilogram, disznósír 3600 kgr., liszt fehér 4-es 24,000 kgr., liszt barna 7-es 3600 kgr., buza dara 1800 kgr., rizs 1200 kgr., bab fehér 10,000 kgr., só 3600 kgr., hámozott borsó 4000 kgr., cukor 600 kgr., mak 840 kgr., ecet 1800 liter, hagyma 1000 kgr., zöldség 6000 köteg, paprika 240 kgr., árpakása 600 kgr. Ezen cikkek egyenként is ajánlhatók vagy csoportosan. Minden cikknél külön a legjobb, I. és közép II. minőségűnek ára kiteendő. A szerződő fél a húst a sáttortáborba, a többi cikket pedig a honvéd-laktanyába saját költségén köteles szállítani. A netán fizetendő fogyasztási adó a szállítót terheli, miért is az árak ezen adó belefoglalása mellett teendő ki. A szállítási feltételek a honvéd-laktanyában (127. ajtó) naponként délelőtti 10—12 óráig megtekinthetők. Ugyanott kapható az ajánlati minta is. Az ajánlatok lepecsételve f. hó október 28-áig délelőtti 9 óráig a nyitrai honvéd-laktanyában (127. ajtó) írásban adandók be. — Figyelmeztetjük a termelőket, hogy itt aránylag előnyösen árusíthatják el termékeiket. Ne túsítsák azt, hogy ezen árlejtés kizárólag üzleti spekuláció tárgya legyen. Ha közvetlen termelők terjesztenek be ajánlatokat, úgy ők maguk kárpótolva vannak fáradságukért s a honvéd-sz. is teljesen élvezhető elemi cikkekhez juthat.

A vármegyei közig. bizottság a főispán elnöklété alatt október hó 15-én tartotta rendes havi ülését. Az alispán jelentéséből kivették, hogy Nyitrán, Galgócon, Vágújhelyen, Póstyénben és Privigyén a vágóhidak már törhetetlen állapotban vannak, melyen sürgősen kell segíteni, hogy a törvény által előírt állapotba jussanak. A kir. főmérnök, ki ma először vett részt a közigazgatási bizottság ülésében az alispáni jelentésre azt válaszolta, hogy Nyitra városa már régebben elhatározta a vágóhid építést, de az építkezést a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok miatt csak most fogantatásait. A tervek már a kir. építészeti hivatalban vannak, hol az ügy soronkívüli elintézésre nyerend. A póstyéni vágóhid ügye szintén közeledik a megvalósításhoz. Határozatott: hogy a kir. főmérnök jelentése tudomásul vétetik, a jelentésben nem említett nagyközségekhez pedig a főlizolgabírók útján szigorú utasítás intéztek, hogy közegészségügynek teljesen megfelelő új vágóhidakat építsenek; a költségvetéseket és a terveket pedig mielőbb a kir. építészeti hivatalba terjesszék be. Jelenti tovább az alispán, hogy a nagy-tapolcsány—nagy-bossány—chimorán—bátrécseni vasúti vonal elkészülvén, a közigazgatási bejárás megtörtént, és miután a vonalon semmi sem esett kifogás alá, az nyomában a közforgalomnak átadott. Az érsekújvári kórház betegforgalmának növekedése folytán a kórházi igazgatónak okadoit elterjesztése alapján elhatározatott, hogy a személyzet egy II. orvossal és 3 ápolóval szaporíttassék. Az érsekújvári elemi népiskola az alispáni jelentés szerint rossz és egészségtelen állapotban leledzik és nagyon hiányosan van felszerelve, minek folytán Érsekújvár közönsége utasítatik, hogy a törvény követelményeinek megfelelő iskola építése iránt haladéktalanul intézkedjen, s erre vonatkozó költségvetését és tervét a központi bizottságnak mutassa be. — Csemenczy Gejza tornóczi főlizolgabíró jelenti, hogy a negyedi református elemi népiskola fertelmes állapotban van. Ennek folytán a hitközség utasítatik, hogy az iskolát azonnal jó karba helyezze. A farkasdi zsidóiskola előjárósága helytelen takarékoságból egy rendszeresített tanítói állást betöltetlenül hagyott. Az iskolaszék a főlizolgabíró útján oda utasítatik, hogy bírság terhe alatt az állást azonnal töltsék be. — Libertinyi Gusztáv kir. tanfelügyelő jelentést tesz szeptember havi iskolalátogatásainak eredményéről, mely szerint 67 iskolát vizsgált meg, s ezekben magyar nyelv tanítása tekintetében öröndetes előmenetelt tapasztalt. Ezen jelentés kapcsán megemlékszik arról, hogy az állami iskolák tanítói a magyar nyelv tanításában dicséretes eredményeket mutatnak fel, miért is indítványozza, hogy azon tanítók részére, kiknek 40-nél több tanulójuk van, elismerés szavazzassék. Dr. Chudovszky Géza kir. ügyész nem találja fel a tanfelügyelő eljárásában a kellő méltányosságot, s az egész eljárás azt a benyomást kelti benne, hogy a tanfelügyelőt politikai tekintetek befolyásolják. Ő ugyanis a felekezeti iskolák

tanítóit egészen mellőzi, mi nem csak tapintatlan eljárás, hanem a mellőzött tanítókra nézve sérelmes is. Ennélfogva a tanfelügyelő jelentésének első részét örömmel veszi tudomásul, de a másikat nem. (Teljesen egyetértünk dr. Chudovszky felfogásával és örömmel fejezzük okos és bátor felszólalása felett. Szerk.) Libertinyi tanfelügyelő erre azt válaszolja, hogy ő a felekezeti tanítókról sem feledkezik meg, hanem azt csak a novemberi ülésben teszi meg, mely szokást már 26 év óta gyakorolja. Dr. Chudovszky a tanfelügyelő indoklását még helytelenebbnek találja, mert igazságtalanság a tanítókat így klasszifikálni és az állami tanítóknak előbb megadni az elismerést, mint a felekezetiéket. A főispán egészen magáévá teszi a kir. ügyész véleményét, és elvárja, hogy a tanfelügyelő kötelességét úgy fogja teljesíteni, a mint azt eddig tette. Ebből egy kis parázs vita keletkezett Libertinyi és a főispán között, mely azonban csakhamar véget ért. Ezután a főispán előadja, hogy a vármegye éjszaknyugati részein tett vizsgálati körutja alkalmával mely sajnálattal kellett tudomásul vennie, hogy különösen a Morva határszélen elterülő községekben, az evangélikus iskolákban a gyermekek egy kukkot sem tudnak magyarul, a felnőttek pedig gyűlölettel viselkednek az államnnyelv ellen. Ezen tapasztalat alapján célszerűnek tartja annak a kérdésnek a felvetését, vajjon nem lehetne-e ezen az áldatlan állapoton állami iskolák felállításával segíteni, mert a nép nemcsak a magyar szót nem akarja hallani, hanem nyíltan bevallják, hogy a magyar-ság ellenségei. (Általános megütözés.) Dr. Thuróczy megyei főorvos jelenti, hogy a nyitrai járásban a vörheny, Érsekújvárott pedig a kanyaró jjesztő módon járványzerűen elterjedt. Jelentésének további folyamán említi, hogy a legújabb belügyminiszteri rendelet szerint azok, kik a közkórházakban 3 hónapnál tovább ápolandók, az engedélyért ezentúl nem folyamodhatnak a kórházi igazgatókhoz, hanem a közigazgatási bizottságokhoz kell betérjeszteniük kérvényüket. — Több kisebb fontosságú ügy elintézése után a bizottsági ülés véget ért.

A nagyszombat-vidéki róm. kath. népnevelők egyesülete október hó 29-én (kedden) Nagyszombatban a városbaza nagytermében rendes évi nagygyűlést tartja.

Egy bosszúálló főbíró. A nyitrai zsámbokrétai járás főbírája Soóky Ödön sehogy se emeztheti meg, hogy okt. 2-án a zsámbokrétai kerületben a néppárt győzött és nem a szabad-elvű párt. Most a választás után erőnek erejével ki akarja sütni, hogy a szabad-elvű párt bukását a néppárt terrorizmusa okozta. Ehhez az adatokat Szkaecánban véli feltalálni. Helyesen teszi, ha állásából kifolyólag az igazságot kideríteni akarja; de amikor ezen ténykedése politikai üldözéssé fajul, ehhez már volna szavunk. Ezen állításom beigazolására szolgáljon a következő eset. Szeptember 22-én a szkaecáni hívek plebanosok 25 éves jubileumát megülvén, ezt az ünnepi hangulat emelése-re mozsárlövöldözéssel ködtötték össze. Ilyen mozsarazással Szkaecánban minden egyházi és világi ünnepséget szoktak megtartani. Így volt ez Szkaecánban emberemlékezet óta, *amkél, hogy a mozsárból tüzeltek ez iránt engedélyt kértek volna, vagy hogy őket emiatt akárhí is kérdőre vonta volna.* Most azonban az előbbi szokástól eltérően Szkaecán község bírája, már nem tudja, hogy kinek utasítása folytán a szkaecáni plebaniához tartozó három község örömmünepét azzal akarta elrontani, hogy a mozsarakat az ünnepély alatt csendörök jelenlétében nemcsak elkoboztatta, hanem még ráadásul kivitte, hogy a zsámbokrétai szolgabírói hivatal Hugyecz József szkaecáni lakost 100. mond egy száz korona pénzbírságra ítélte, amiért ezen szegény ember engedély nélkül mozsarazni mert. Feltéve, de meg nem engedve, hogy a fenti kézi munkából élő Hugyecz kihágást követett volna el, még ez esetben is kicsoda szívtel lehet 100 korona pénzbírságot rásozni? (Az ilyen „kihágás” csak húsz forintig büntethető, mint *maximum* a Nyitrai megye 71. számú szabályrendelete értelmében. Szerk.) Hiszen most a tel küszöbén az ilyen horribilis pénzbírság teljesen elegendő arra, hogy éhen haljon. Az ilyen megfenyítésnek nem az a célja, hogy a bűnöst megjavítsa, hanem hogy összetörje. Nyilvánvaló tehát, hogy amikor az ilyen kegyelethől megtartott ünnepély alkalmával elkövetett jöhízemű kihágást mindjárt 100 kor. pénzbüntetéssel sújtja a szolgabíró, ezt mással, mint politikai üldözéssel nem lehet indokolni. Eddig nem volt réa eset, hogy Szkaecánban a mozsarazáshoz engedélyt kértek volna. S hogy ep most hozakodtak vele elő, ez azért van, mert a

plebanos jubileuma véletlenül épen a választási mozgalomba esett, a melyről bizonyos tényezők azt állították, hogy az nem jubileum, de a néppárt politikai tüntetése volt. De hogy az ünnepélyből minden politikai jelleg ki volt zárva, ezt bizonyítja azon körülmény is, hogy ez alkalomból a plebanost nemcsak hívei üdvözölték, hanem a zsidó hitközség is tiszteletet nála. S hogy Szkaecánban a választási mozgalom alatt kihágások is voltak ez tisztán Soóky Ödön kreaturájának a szkaecáni bírónak tulajdonítandó. Ugyanis mikor a plebanosát szívtel-lelékkel ünnepelő nép megtudta, hogy a községi bíró a mozsarakat elkobozta, nyilván azon célból, hogy az ünnepi összhangot elrontsa, ez iszonyatosan felizgatta a népet. Ez valamint a bírónak további kihívó magaviselete szolgálatra az okot a sajnosan előfordult kihágásokra és a katonasággal való megszállásra. A főbírónak kötelessége lett volna a felkorbácsolt szvenvedélyeket lecsillapítani és a megzavart rendet helyreállítani; de ő ezt úgy tette, hogy az előjáróságnak legtiszteltemeltőbb három tagját elesapta azért, mert ezek a bírót arra szölitották fel, hogy a bekesség helyreállításának érdekében ő mondjon le, miután a községben semmi tekintélye sincsen. Általában a modor, a melyben a vizsgálat folyik, teljesen alkalmas arra, hogy a szvenvedélyek még jobban feltüzeltessenek. Különb. mindezekhez Rakovszky István közbelépése mellett majd lesz szava még a belügyminiszternek is.

Választási boszu. Abaffy Ödön rudnó-völgyi szolgabíró, a néppárti Abaffy képviselő urnak telivér liberális öcsse f. hó 15-ére Nyitra-Rudnóra beidézte a divék-ujfalusi zenészeket, kik a legközelebb lezajlott ny. zsámbokrétai választás előtt zenezőval a rudnó-völgyi községeken átmentek és Jeszkofalun az ő jelenlétében játszani merészkedtek. E kihágásukért őket egyenként 50 korona bírságban marasztalta el, nem fizetés esetén pedig 5 napi elzárásra ítélte el. Így 3 suhancot is egyenként 5—5 koronára vagy pedig egy-egy napi elzárásra csak azért, mert egy este kortes-nótákat énekeltek. Felebbezés ment és reméljük, hogy a megye alispánjában lesz annyi igazságszeretet, hogy az elítélteket felmentse és a túlbuzgó szolgabírót kötelességének helyesebb teljesítésére utasítani fogja. Ez uri embernek különös fogalmai lehetnek az igazságszolgáltatásról, amint azt a következő eset is igazolja. A lasztás előtti napon ugyanis bevonultak a pártok. Jeszkofalu községben gyülekeztek a néppártiak is, kiknél a nevezett d. ujjfalusi zene játszott. Váratlanul megjelent közöttük a szolgabíró és a néppárti zenészekre rákiáltott: „Melyik pártnak játsztok?” és midőn megtudta, hogy a néppártiaknak, következőleg rájuk parancsolt: „Akkor nem szabad játszaniotok.” Szabadelvűeknek tehát szabad lett volna játszani, néppártiaknak nem. Melyik törvény tiltja szolgabíró ur a zenevel való felvonulást? Minden egyes esetben eljár pl. a cigánybánda a szolgabírótól engedelmet kerni? Vagy a választási idény alatt meg enekelni sem szabad? Talán az boszúja a szolgabíró urat, hogy azok a zenészek liberális pártba pénzért sem akartak menni játszani, holott a néppártiaknak megtették azt ingyen minden felszólítás nélkül? Ajánljuk az igazságot egyenlő mértékben osztó szolgabíró urat a nagy közönség és a nyitrai alispán úr b. figyelmébe. Vagy talán zseid nyomást akar előre gyakorolni a választókra, ha netán új választás lesz? Lesz gondunk rá, hogy a feleket megóvjuk a további zaklatásoktól.

Esküdszéki tárgyalások. A mult szombaton tartott esküdszék a következőképen alakult: elnök: Sándor Géza kir. törvsz. elnök, szavazó bírák: Miklóssy Arthur és dr. Ehrenfeld Gyula, kir. törvsz. bírák; közvadász Dröxler Róbert kir. alügyész, jegyzőkönyvvezető Reidner Ágost tszéki jegyző. Esküdtek: ifj. Reyman Vencel, Kolecsányi István, Horn Jakab, Kecskeméthy Béla, Szeniczky János, Haleczius József, Papanék Sándor, Unzeitik József, Szandtner Ernő, Lyka János, Szabó Gyula. Póttogok: Kubinyi Endre, Szelenyi Miklós. A vádlott Bachorik Krapek István miavai lakos, aki szandékos emberléslről vádoltatik, amennyiben 1900. március 28-án Kovács István miavai lakost egy baltával agyonütötte. Az esküdtek a vádlottat, kinek büntünye most másodizben tárgyalatott, erős felindulásban elkövetett emberölésben bűnösnek találván, ezen verdikt alapján a törvényszék Bachorikot 4 évi és 6 havi börtönre ítélte, melyből 1 év és 6 hónapot kitöltöttnek számították be. Október 14 és 15-én egy utonállási es rablási, 16-án egy gyermekölési bűnügy tárgyalatott. Az első ügynél a törvényszék az esküdtek verdiktje alapján a vád-

lottakat, kik Tóth Ferencz tadoskeddi lakost megrabolták, u. m. Uhlík Mihályt, Kovács Belák Jánost, Gyuris Edét és ennek feleségét Petrik Annát több évi fegyházra ítélte; a kir. ügyész azonban semmiségi panaszt jelentett be. A második bűnügynél a vádlott Valuch Malárik Pálné gondatlanságból okozott emberölés miatt 9 hónapi börtönrre ítéltetett, miből 6 hónap a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vétetik.

Utóhang a vágvecsei első választáshoz. Egyik barátunktól a következő sorokat vettük: Dr. Sztránszky Izidor, a vágvecsei választás volt függetlenségét jelöltje becsületszavára kijelentette, hogy ő sem Emmerrel, sem annak más emberével nem is beszélt, paktumot kötni soha esze ágában sem volt és szavazóit átadni még kevésbé volt szándékában, mert ő önzetlenül a lobogójára irt 48-as eszmékért küzd, azért harcolt s harcolni fog, ennel fogva nem érdemelte meg s nem is várta a „Ny. Szemléltől”, hogy őt ily kedvezőtlen világításba helyezze, s kért engem, hogy oda hassak, miszerint a „Ny. Szemlének” rá vonatkozott ezen közleménye fenti szellemben rektifikáltassék, légy szíves tehát azt a legközelebbi számban ily értelemben helyreigazítani. — Mi még a választás előtt azon gyanunknak adtunk kifejezést, hogy dr. Sztránszky ur csak azért lépett fel függetlenségi programmal, hogy a kerület ellenzéki erelmű választóit két táborra osztsza s a saját embereit a döntő napon a kormánypártra vezesse. A mit megjósoltunk, meg is történt. Dr. Sztránszky urnak egyik bizalmi férfia a választáson, mindjárt másnap a választás után kijelentette előttünk, hogy Mészáros negyedi ref. lelkész, dr. Sztránszky urnak egyik főembere, a választás megkezdése előtt a református függetlenségeket felszólította, hogy lépjenek át a kormánypártra, miután ugy sincs kilátásuk a győzelemre, amit azonban a reformátusok nem tettek meg, és pedig éppen a fent értett bizalmi férfit közbelépése folytán, s leszavaztak függetlenségi jelöltjükre. — Mi dr. Sztránszky urnak fenti nyilatkozata után készséggel elismerjük, hogy nem ő volt az, aki híveit az ellentáborba hajtotta, de hogy megtörtént a felszólítás és pedig saját táborának főemberétől, azt ő maga sem fogja tagadni. A háladatos vármegye pedig a holnapi pótválasztás egyik különdöttségi elnökeül ugyanazon Mészárosot rendezte, ki Sztránszky ur pártját a kormánypártra vezetni akarta. Szerk.

Trencsén megyében alig hogy véget ért az egyik alkotmányos komédia, már is a másikra készülnek. Utazás az alispáni szék körül a címe a még meg nem jelent darabnak Kaszszadarábnak ígérkezik. A „Felvidéki Ujság” legalább annak jelezte előre. Ott jelent meg az a nyúl-fark terjedelmű közlemény, mely rövidege dacára és szerkezeti hibái mellett is nagyobb emóciónak volt okozója. Kivált a tisztviselők ütköztek meg rajta. Ok ugyanis indirekt vádat olvastak ki a közleménynek ama részéből, amely szerint ahhoz, hogy a tisztviselő fölfelé is lefelé is független lehessen: privát vagyon, teli pénztárca kell! Ugyanazon körökben nem egészen izléses eljárásnak találtatott az is, hogy mielőtt az alispán lemondott volna, utódokat emlegessenek. Túrelmetlenségnek és a minden áron való érvényesülésnek a jele ez. Az elkövetett hibát belátta különben maga az említett lap is, mert már legújabb számában korrigálni iparkodik előbbi közleményét. Most azt állítja, hogy a népszerűség anyagiakkal nem, — de a tudás méltányos, igazságos alkalmazásával mindig elérhető és hogy a függetlenítéshez nem szükséges a pénzes zsák. Az egyén karaktere adja meg a függetlenséget.

Tűz. Lutissán (Trencsénmegye) folyó hó 8-án éjjelkor egy magánosan lakó gazdánál eddig ismeretlen okból tűz ütött ki. A 8 tagú család hajléka, gazdasági épülete, elesége, ruházata, különféle gazdasági szerszám teljesen elhamvadt. Maga a család alig hogy életét tudta megmenteni.

A 6 kiskorú gyermek csakis ingben megmenekült. Az amúgy is szegény ember, most már teljesen koldusbotra jutott. A tél közeledik és e szegény család a legnagyobb nyomornak néz elébe. Amiért is esdő szavát bátorodik felemelni, és kéri az irgalmas szíveket könyörületre, hogy ez által legalább némileg enyhítve legyen szomorú helyzetén. — Plebániái hivatal.

„Érmelléki első szőlőoltványtelep” Nagy-Kágya hirdetését a t. c. olvasóközönség szíves figyelmébe ajánljuk.

Közgazdaság.

Miért lett olcsóbb a buza Berlinben?

Ennek valódi okát igen érdekesen írja meg Klapper Odón berlini agrárius, több ottani börzeellenes lapban megjelent azon válaszában, melyet a hozzá intézett fenti kérdésre, a bécsi agráriusok egyik vezéremberének, *Hohenblum* lovagnak adott.

Tudjuk ugyanis, hogy az utóbbi időben Berlinben a buza árjegyzései hirtelenül, rohamosan leszállottak, még pedig aránytalanul mélyebbre, semhogy bármely más gabonátözsédn, — Amerikában például tonnánként 11 korona, Berlinben pedig 23 korona.

Az ingó tőkének, s általában a mercantilistáknak lapjai természetesen sippal-dobbal iparkodnak, ugy Németországban mint Ausztriában, sőt némely vakon májmolók minálunk is, világgá kürtölni, s immár teljesen bebizonyítottak hirdetni, hogy ezen nagy árcsökkenésnek az oka nem egyéb, mint a fedezetlen határidő üzletnek (Németországban 1896. évben bekövetkezett) betiltása.

Az agrárius-ellenes üzletkörüknök ezen egyöntetű, jelszóra kiadott híresztelése indította *Hohenblum* lovagot arra, hogy az árcsökkenés valódi oka iránt *Klapper Odón*hoz Berlinbe kérdést intézzen, s utóbbinak válaszából közöljük a következőket:

Igaz, hogy a berlini buzaárak a berlini gabonátözsédn, rövid idő alatt, tonnánként mintegy 20 márkával estek és így jóval alábbra a világpiac paritásánál! Ennek okai *Newman H. P.* berlin-hamburgi gabonakereskedő cég tőzsdéjéteikében rejlenek, melyek az 1894. és 1895. évi *Cohn & Rosenberg*-féle jól ismert tőzsdéjétekok újabb kiadását, ismétlését képezik!

Ez év tavaszán kitűnt, hogy Németországban az őszi buzavetéseknek mintegy egy harmad része, — az ugynevezett kopasz angol buza — kifagyott, s ezen óriási, mintegy 10 millió métermázsra, vesztéses folytán, Berlinben a buza ára a nyár kezdetéig 17 márkáig emelkedett.

A nevezett *Newman* cég, ezen 17 márkás áron eladott őszi szállításra, Berlinbe a kisebb berlini gabonakereskedőknek mintegy 300,000 métermázsát, a minek 5,100,000 márka vételár felel meg.

Első tekintetre láthatja mindenki, hogy ezek a vevők nem voltak valóságos áru-vevők, vagyis olyanok, akik a buzát ősze tényleg — effektív szükségelték és bírták akarták, hanem egyszerű papirosbuzá-lovagok, kik azt hitték, hogy a nagy buzavetés kifagyás nagy buzatermes hiányt fog eredményezni, ennek folytán az árak őszzel jelentékenyen emelkedni fognak és így az árukülönbözeti nyereséget zsebre vágják.

Ámde ők *Newman* nélkül csinálták ezt a számadást! A papirosbuzá-lovagok ugyan szépen tervezték, — de a papirosbuzá-nagymester csunyan végzett velök!

Nagyon is jól tudta ugyanis ez az áldozatait biztos számíttással hálóiba kerítő *Newman*, hogy az ő vevői nem magát a buzát akarják beraktározni, hanem az árkülönbözeti nyereséget besoperni, s jól tudta azt is, hogy magát az árut, az effektív buzát, tényleg átvenni sem képesek! Biztonsága kedvéért, tervének sikere érdekében megtette még azt is, hogy Berlinben a kibérelhető magtárak nagy részét az őszi hónapokra bére vette. Ekkor azután augusztus és szeptember hónapokban mintegy 100,000 métermázsra buzát tényleg Berlinben raktározott össze, és vevőinek az egyes kötelevek szerinti esedekessége napján szállításra, átadásra készen tartotta. Ámde a kész árut még azok sem vehették át, a kiknek pénz

és hitel-ereje ezt talán megengedte volna, mert nem rendelkeztek a szükséges férhelyekkel? S így azután a kész árukiadásnak meg volt az a hatása, hogy Berlinben ősze a buza ára tonnánként mintegy 20 márkával csökkent. Azon vesztesség, melyet *Newman* a kész árunál szenvedett, természetesen dupla nyereséggé változott, a nem szállított s illetőleg a vevők által át nem vett mennyiségű, mert ez utóbbinál a papiroslovagok az árkülönbözeten kétszer annyit is fizettek neki, mint a mennyit ő a kész árunál vesztett.

Ez az eset is kiáltó bizonyítékát képezi annak, mennyire van igazunk nekünk magyar agráriusoknak, mikor a fedezetlen határidőüzletnek a gabonátözsédn teljes betiltását követeljük, miként ezt gróf *Zseléusky Róbert* már több ízben oly meggyőző érvekkel bizonyította be.

Ki tudja, vajjon milyen nagyban játszó börze-lovagok csinálják most a buzaárakat a budapesti és a bécsi börzén? Mi, a kik még mindig a buzaárak javulását várjuk, egy napon majd csak ismét azok csökkenésére — baissere — ébredhetünk, ha *Newman*-féle hyének szövik körénk híloikat.

A németországi agráriusok későn ébredtek annak tudatára, hogy ott a fedezetlen határidőüzlet eltörlését kimondó törvényt a börze-lovagok azért játszó ki könnyű szerrel, mert annak nincsenek büntető intézkedései! Ezeket most az agráriusok szeretnék pótlólag behozni, gondolva: jobb későn, mint soha!

Mi magyarok okuljunk mások kárán is, és iparkoujunk a fedezetlen határidőüzletet szigorúan tiltó olyan törvényt hozni, mely annak mindenemű kijátszását és megkerülését ugyancsak szigorú büntetéssel sújtaná!

Mérey Lajos.

CSARNOK.

Érsekújvár a török uralom alatt.

1663—1685.

Irta: *Matonák Mihály.*

(Folytatás.)

Ugyancsak augusztus 26-án az újvári védőrség Győrből kért felszabadítást az ostrom alól. Innen küldtek egy levelet Pozsonyba augusztus 28-án Montecuccoli grófhhoz. Szintén 26-án Forgách gróf a Pozsonyba nádorhoz intézett levelében emlékezteti őt, hogy mivel a török a várat éjjel-nappal 7 sánccon felállított 150 ágyúból keményen és szakadatlanul ostromolja és 20,000 janicsár hosszú puskából reá szüntelenül lödöz, legalább 20,000 emberből álló segélyt küldjön mielőbb. Minek következtében a nádor a következő, valóságos népfelkelést elrendelő pátenst bocsátotta ki Pozsony és a többi felvidéki vármegyék- és városokhoz:

„Gróf Wesselényi Ferenc stb. Adjuk tudására mindeneknek, akár mely tiszt és méltóságban helyeztetett egyházi és világi, gróf és zászlós uraknak, nemeseknek, szabad legényeknek, városi és paraszti személyeknek, urak szolgáltnak s a mellett minden rendeknek, valakik ezen levelünket látják, olvassak, avagy olvasni hallják.

Mivel Érsekújvárnak, hazánknak egyik szép bástyájának, annyira jutott már obsidiobéli sorsa, hogy ha meg nem segítetik, ezennel az pogány kezében esik, kinek elvesztésével felő, hogy az egész Magyarország vakot ne vessen, holott az pogány eb oly igyekezettel és szándékkal vagyon, hogy kigyökerezvén az országból a magyar nemzetet, maga elje ezentúl az földet, a minthogy már is holdult és holdulatlan férfi és aszszony népnek egyaránt való ölésével, rontásával declarálta is magát. Kire nézve végső veszedelemre fordulván az haza, egyéb mediumot nem találunk ilyen rettenetes extrémításunkban, hanem az természetnek törvényét s régi eleinknek szép, dicséretes példáját követvén, az föld népét is, valaki 16 esztendőt elhaladván, fegyvert avagy csak botot foghat is, édes hazánk szabadítására

az pogány ellen fölvegyük. Mely okra nézve, az véres nyárral való pátensünket¹ is kibocsátottuk, parancsolván palatinusi autoritásunk szerint minden felül megirt rendeknek, minden ember Pozsony vármegyében, valaki tizenhat esztendő elhaladván, fegyvert foghat, gróf Pálffy Miklós uram ő kegyelme dromulgatiójára és parancsolatjára mindjárt fölkeljen és ő kegyelmével együtt táborban szálljon. A kik pedig ezen edictumunk ellen opponálják magokat, azoknak nemcsak jószágait foglalhassa el gróf Pálffy Miklós uram ő kegyelme, de magokat is személyökben, mint hazájok árulóit minden törvény nélkül nyársban vonathassa. Secus non facturi. Praesentibus perlectis etc. Datum Posonii, 29. Aug. 1663. Comes Franciscus Wes-selényi m. p. (L. S.)²

A nádor Pálffy gróf főispánhoz írt levelében előadván „Újvárnak, hazánknak, sőt az egész kereszténységnek egyik szép bástyájának“ szomorú sorsát, hivatkozva „igaz magyarságára s keresztény hitére, Istenre, lelkére, hazánk felette ostromozó büntetésére“, meghagyja neki, hogy több parancsát nem várva, mindjárt vegye fel Pozsony vármegyét fejenként és szeptember 9-ikére Nagyszombathoz siessen, úgy hogy 10-én már oda indulhasson, a hova hivatja. Maga is elmegy túl a dunai vármegyékbe, ott is az urakat és a föld népet táborba szállítja. A mellett mellékeli a többi vármegyékhez szóló és szintén véres nyárral ellátott leveleit azok ellen, akik ezen edictumhoz nem alkalmazkodnak.

(Folyt. köv.)

¹ A véres nyárral ellátott pátens kibocsátásáról I. Verhőczy: Tripart. I. p. 3. tit. 3. §. A bányavárosokhoz intézett hasonló pátens másolata a kőrmöci városi levélr. Tom. II. Fons. 26. Fasc. 13. No. 2831.

A közönség köréből.

(E rovatban közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.)

Nyilatkozat.

Téves információ alapul egy végzett föld-birtokosnak azon állítása, hogy én szőszegő vagyok, mert — mint mondja — a primás csak oly feltétel alatt adta nekem a csermendi plebániát, ha nem avatkozom többé a politikába. Ez valótlan, ez sértés jószívű főpásztorem iránt, mert ily feltétel simoniával határos, sőt simonia volna egyházi javadalom adományozásában.

Rágalom az egyes liberális körök részéről, mintha én a nagybudóki bárónak becsületszavamat adtam volna, hogy nem lépek föl. A báró úr jól ismeri független és tántoríthatlan gondolkodásomat; becsületszavamat nem kérte, s így nem is adhattam azt. Szept. 24. hivatalos voltam ebédre a magas urhoz; s ebéd előtt a többi között a választás is szóba jött, és én mondtam, hogy többször felszólítottak a jelöltség elfogadására, de én nem akarok fellépni („Ich will nicht auftreten, da ich der Ruhe bedürftig bin.“) És hogy én nem akartam fellépni, azt ugyanis mindenki tudja, de hogy a néppártnak a becsülete e körületben és a nép bizalmának a megmentése erkölcsi kényszerként hatottak reám, tanuk reá a sokak közül: Jurik Jakab, Kersch Ferenc és Bezák György urak.

Előhuzakodnak a pánszlávizmus sötét alakjával is. No már pánszláv ember nem fog magyarul írni még pénzért sem; pedig én most is írok a lapokba; mint csermendi plebános megírtam egy könyvet „A ker. család tükre“ címen, írok minden évben több naptárt magyarul, pl. a magyar „lurdi naptárnak“ már negyedik éve én vagyok a szerkesztője. Igaz, a Krestant is szerkesztettem három évig. De tessék nekem abban a három évfolyamban csak egy sort is mutatni, a mely a hazafisággal ellenkező. A tót naptárak szerkesztésével sem akartam egyebet elérni, mint kiszorítani népünkkel a felvidéken megje-

lenő pánszláviztikus irányu és luteránus szellemű naptárakat. Különben a kik engem ismernek, mind csodálkoznak azon a lelkiismeretlen rágalmazási velleitáson, mely ily váddal akar jellememen csorbát ejteni?! S azért ezennel kijelentem: Jellemtelen rágalmazó az, a ki ilyesmit rám fog, mindaddig, míg konkrét bizonyítékot nem hoz fel műveimből vagy beszédemből, melyen e vád alapulhatna. A jogi érzéknek még a zérus fokát sem űti meg azon készség, mely nem tudja, hogy általános vád nem vád.

Sajnos dolog, hogy a liberálisok ily fegyverekkel kénytelenek küzdeni; én e téren nem fogom őket követni. A jó öntudat bő kárpótlást nyújt nekem minden üldözésért. A liberálisok azokon szoktak rúgni, a kik nekik útban állanak. Ez vigasztaló reám nézve, hogy a pogány sötétség után áhitózó liberalizmusnak romboló útjában csekélységem is akadályként szerepelhet.

Janda József dr.,
csermendi pléb. és okl. tanár.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

A „Nyitrai Közlöny“ 42-ik számában — szokása szerint — a galgóc-kerületi néppárti választókat piszkos módon támadja meg; persze hazugságokkal.

Miket mond a galgóc, lopassói s vittenci dolgokról, azt hiszem válaszolnak az illetékesek.

En tisztán a póstyéni hazugságokat akarom megcáfolni. Miután a póstyéni facér-pincér dolgairól tudomásom nincs — se pro se contra nem szólhatok, csak az feltűnő, hogy illetlen magaviseletem miatt valamely csendő szeme rá nem esett.

Hogy a népet csak valaki is fanatizálta volna részünkről, rozszakarátú ráfogás.

De igen is felbőszítették a népet magok a szabadelvű hűres lovagok, akik piszkos — hazugsággal tele falragaszokat mint baglyok majd minden éjjel ragasztottak vagy ragasztattak ki, a választás éjjelén meg lopkodták az ingadozó néppárti választókat — s ha őket ezen akciójukban valaki megdöbálta — disznóolba zarta avagy kissé lehűtötte — amint mondják — fanatizálás s él-tük veszélyben való forgásról panaszkodtak.

Hogy a póstyéni izraelitákat keresztényies módon szeretjük, maguk annak tanui, hogy pedig egy kis incidens mégis történt, annak maguk az okai; ambár hazugság, hogy torkomszakadtaból kiáltam: Le a zsidókkal! A való ez: Midőn gróf Erdődy Imre és báró Gágern urakat, őket meg-

illető módon fogadtuk, megreszkizotta néhány zsidó uriember: az „Abcug gróf Erdődy — abcug Gágern“ — kiáltást. Echoképen én meg választottam: Abcug zsidók!

De csak sokaságuk miatt használtam ezen gyűjtőszót.

A zsidók azon ablakai kitörtettek, a honnan az impulsus megadatott — részben saját cselédeik, részben csöcselék által.

Hogy végre Navratil leányát gyanúsítják a zsinagoga ablak kitörésével onnan ered a jószándék, mert ő köszöntötte fel a Gágern báró urat; pedig hogy tehette volna azt, a mikor ott nem is volt, s több tisztességgel rendelkezik.

Máskor a póstyéni lovagias tudósító urnak jó lesz csak az igazság határain belül fickándozni. Póstyén, 1901. okt. 15-én.

Smeringa Géza,
ig. tanító.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Értesülve arról, hogy valaki azon rozszakarátulag koholt hazugságot eszelte ki és bizonyos körökben nagy előszeretettel terjeszti, miszerint engem f. hó 3-án, a választás napján inzultáltak; kijelentem azoknak, kik a pletykáért annyira rajongnak s mindent készpénznek véve, ilyesmink is egyszerre hitelt adnak, hogy ezen hír az első-től utolsó betűjéig otromba valótlan! —

A hír terjesztőjét ezennel felhívom, ha tisztességes ember, közölje akár velem, akár itt nyilvánosan, hogy látta-e s ha igen hol, mily körülmények és ki részéről azon inzultust megessé rajtam? ne pedig a bizonytalan eredetű „úgy hallatszik, azt mondják“ szószátyársággal takarózzék.

Ha pedig mások mulattatására az újból szopta vagy álmodta, tanácslom, hogy vagy szívja vissza a hazugságot, vagy igyekezzék most már személyi diszkrecióját megőrizni; mert ha nyomára jövök kiletének, a könnyelmű rágalmazásért törvényes uton fogom felelősségre vonni! Köszönettel fogadnám bárki részéről, ha nyomára vezetne azon jeles cégnek, a honnan az ily hírek kirepülnek, mert az országszerte nem valami előnyösen ismert „nyitrai társadalmi viszonyok“ reparálgatása érdekében álló dolog, hogy tisztesség és becsületre szorítottassanak azok, kik arról fogalommal sem bírnak.

Sedény László,
ev. ref. lelkész.

JÁNSZKY JÓZSEF

mű- és kereskedő-kertész
Nyitra, Kórház-út 33. sz.

ajánlkozik a tisztelt kerttulajdonosoknak modern gazdasági kertek, parkok vagy szőnyeg-kertészet berendezésére, ugyszintén bokrok és csoportok létesítésére. Elvállalja a tervek és költségvetések elkészítését, nemkülönböztetve minden idevágó munkát; ugyszintén diszítéket, koszorúkat és virágcsokrokat a legfinomabb kivitelben olcsó áron.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással. 1-20.

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, kézségeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ara 6 frt.

Diócsemeték.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt. Szines fénynyomatú főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekben áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: »Érmelléki első szőlőoltvány-telep: Nagy Gábor, Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

300 szekér kő

Dr. Tóth János felső-zobori szőlőjében mintegy

300 szekér kő

a szálló kitisztítása céljából, teljesen ingyen átvehető. A kő egy rakáson van, közel az uthoz és igen könnyen megközelíthető. A kik az ajánlatra reflektálnak, forduljanak akár szóval, akár írásban lapunk szerkesztőségéhez.

Nyitrai Népbank zálogkölsönosztálya.

Zálog-árverés

1901. november 12-én.

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1901-ik évi június hó végeig ki nem váltattak, vagy át nem irattak, f. é. november hó 12-én a Nyitrai Népbank termében délután 2—4 óráig tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Fizetési halasztások csak 10% lefizetése mellett történhetnek.

Hogy az árverés napján minden zavarának eleje vétessék, megjegyzendő, hogy azon zálogtárgyakat, melyeknek határideje már lejárt és az árverezésre kiszemeltettek, sem kiváltani, sem átírni nem lehet.

Nyitra, 1901. évi október hó 16-án.

Az igazgatóság.

Értesítés!

Tisztelettel tudatom, hogy tyukszem eltávolítására szolgáló

TAPASZOMAT,

melylyel mindenki 10 perc alatt minden vágás és fájdalom nélkül minden, még oly üdült tyukszemet is eltávolíthat, kizárólagosan

Sulgan András

nyitrai cipészmeisterre (Vármegye-utca 10. szám) elárúsítás végett átruháztam.

Tisztelettel

Weber J.

tyukszem-operateur Bécsből.

SULGAN ANDRÁS

cipész-üzlete

Nyitra, Vármegye-utca 10-ik szám alatt készít és raktáron tart mindennemű és legjobb minőségű

lábbelieket

urak, hölgyek és gyermekek részére, izléses kiállításban, pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett.

Gyümölcsfákat

gazdag gyökérzetű, erőteljes hajtású, 3—4 éves életerős példányokban szállít

a kis-tapolcsányi főhercegi uradalom kereskedelmi kertje.

Ugyanott mindennemű disz- és tüllevelű fák kaphatók.

Tetszés szerinti fizetési feltételek!

VAJDA J. bútorgyári raktára

NYITRA, Párutca.

Olajfestményekben nagy választék a legjutányosabb árak mellett.

A n. é. butorvásárló közönség becses figyelmébe ajánlom dús választékú, szilárd és modern stílusú

háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezésekből álló raktáramat

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, minden versenyt kizáró olcsó árakon, ugyszintén

saját készítményű kárpitos butoraimat.

Szolid és pontos kiszolgálás biztosított. Kivánatra költségvetéssel és rajzokkal szívesen szolgálók.

50-52.

Kiváló tisztelettel

VAJDA J.

Tetszés szerinti fizetési feltételek!

1901. B. 248/3. szám.

Ő Felsége a király nevében!

A privigyei kir. járásbíró mint büntető-bíró becsületsértés vétségével vádolt Drózt János elleni bűnygyben Bresztyenszky Kálmán magánvádoló által emelt vád fölött a Privigyén 1901. évi október hó 11-én Blahó Péter jegyző-könyvvezető részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

ítelt:

Drózt János chrenóci születésű, 43 éves román. kath. vallású, nős korcsmáros, privigyei lakos, írni olvasni tud, vagyonnal bíró vádolt bűnösnek mondatik ki a btk. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségében, — elkövetve az által, hogy f. évi július hó 25-én Privigyén Bresztyenszky Kálmánt koldus, rongyos és kurvásnak elnevezte és emiatt ugyanazon törvényszakas alapján 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizetendő az 1892. évi XXVII. t.-c. 3. §-ában jelzett célra fordítandó és btk. 53. §-a értelmében behajthatatlanság esetén (2) két napi fogház büntetésre átváltoztatandó (20) husz korona pénzbüntetésre ítéltetik.

Köteles vádolt magánvádolóknak 12 korona ügyvédi képviselői költséget a Bp. 480. §-a alapján 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett megfizetni.

Tartozik vádolt a jelen ítéletet, annak jogerőre emelkedése után, a Nyitrai megjelenő „Nyitrai Szemle” című hetilapban 15 nap alatt saját költségén közzététetni.

Indokok:

Drózt János vádolt beismerésével és Sztancsek Gyula, ifj. Kuchárik József, Fabik József, Greschner Antal és Faczuna János tanúk vallomásaival beigazolást nyert azon tényállás, hogy vádolt f. évi július hó 25-én Bresztyenszky Kálmánt koldus, rongyos és kurvásnak elnevezte.

Vádolt ezen cselekménye a btk. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségének tényálladékát megállapítván, — őt abban bűnösnek kimondani, megfelelően büntetni és a felmerült költségekben elmarasztalni kellett.

A büntetés kiszabásánál enyhítőleg vétett figyelembe vádolt büntetlen előélete.

Az ítéletnek hirtálapilag való közzétételének elrendelése a btk. 277. §-ának rendelkezésén alapszik.

Privigyén, 1901. október hó 11-én.

Dr. Musotter s. k.
kir. albiró.

JEGYZÉKE az
50,000 NYEREMÉNYEK
 Legnagyobb nyeremény a legszerezhetőbb esetben
1.000,000 KORONA.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.

1 jutalom	6000000
1 nyer. A	4000000
1 " B	2000000
1 " C	1000000
1 " D	500000
1 " E	250000
1 " F	125000
1 " G	62500
1 " H	31250
1 " I	15625
1 " J	7812
1 " K	3906
1 " L	1953
1 " M	976
1 " N	488
1 " O	244
1 " P	122
1 " Q	61
1 " R	30
1 " S	15
1 " T	7
1 " U	3
1 " V	1
1 " W	1
1 " X	1
1 " Y	1
1 " Z	1
1 " AA	1
1 " AB	1
1 " AC	1
1 " AD	1
1 " AE	1
1 " AF	1
1 " AG	1
1 " AH	1
1 " AI	1
1 " AJ	1
1 " AK	1
1 " AL	1
1 " AM	1
1 " AN	1
1 " AO	1
1 " AP	1
1 " AQ	1
1 " AR	1
1 " AS	1
1 " AT	1
1 " AU	1
1 " AV	1
1 " AW	1
1 " AX	1
1 " AY	1
1 " AZ	1
1 " BA	1
1 " BB	1
1 " BC	1
1 " BD	1
1 " BE	1
1 " BF	1
1 " BG	1
1 " BH	1
1 " BI	1
1 " BJ	1
1 " BK	1
1 " BL	1
1 " BM	1
1 " BN	1
1 " BO	1
1 " BP	1
1 " BQ	1
1 " BR	1
1 " BS	1
1 " BT	1
1 " BU	1
1 " BV	1
1 " BW	1
1 " BX	1
1 " BY	1
1 " BZ	1
1 " CA	1
1 " CB	1
1 " CC	1
1 " CD	1
1 " CE	1
1 " CF	1
1 " CG	1
1 " CH	1
1 " CI	1
1 " CJ	1
1 " CK	1
1 " CL	1
1 " CM	1
1 " CN	1
1 " CO	1
1 " CP	1
1 " CQ	1
1 " CR	1
1 " CS	1
1 " CT	1
1 " CU	1
1 " CV	1
1 " CW	1
1 " CX	1
1 " CY	1
1 " CZ	1
1 " DA	1
1 " DB	1
1 " DC	1
1 " DD	1
1 " DE	1
1 " DF	1
1 " DG	1
1 " DH	1
1 " DI	1
1 " DJ	1
1 " DK	1
1 " DL	1
1 " DM	1
1 " DN	1
1 " DO	1
1 " DP	1
1 " DQ	1
1 " DR	1
1 " DS	1
1 " DT	1
1 " DU	1
1 " DV	1
1 " DW	1
1 " DX	1
1 " DY	1
1 " DZ	1
1 " EA	1
1 " EB	1
1 " EC	1
1 " ED	1
1 " EE	1
1 " EF	1
1 " EG	1
1 " EH	1
1 " EI	1
1 " EJ	1
1 " EK	1
1 " EL	1
1 " EM	1
1 " EN	1
1 " EO	1
1 " EP	1
1 " EQ	1
1 " ER	1
1 " ES	1
1 " ET	1
1 " EU	1
1 " EV	1
1 " EW	1
1 " EX	1
1 " EY	1
1 " EZ	1
1 " FA	1
1 " FB	1
1 " FC	1
1 " FD	1
1 " FE	1
1 " FF	1
1 " FG	1
1 " FH	1
1 " FI	1
1 " FJ	1
1 " FK	1
1 " FL	1
1 " FM	1
1 " FN	1
1 " FO	1
1 " FP	1
1 " FQ	1
1 " FR	1
1 " FS	1
1 " FT	1
1 " FU	1
1 " FV	1
1 " FW	1
1 " FX	1
1 " FY	1
1 " FZ	1
1 " GA	1
1 " GB	1
1 " GC	1
1 " GD	1
1 " GE	1
1 " GF	1
1 " GG	1
1 " GH	1
1 " GI	1
1 " GJ	1
1 " GK	1
1 " GL	1
1 " GM	1
1 " GN	1
1 " GO	1
1 " GP	1
1 " GQ	1
1 " GR	1
1 " GS	1
1 " GT	1
1 " GU	1
1 " GV	1
1 " GW	1
1 " GX	1
1 " GY	1
1 " GZ	1
1 " HA	1
1 " HB	1
1 " HC	1
1 " HD	1
1 " HE	1
1 " HF	1
1 " HG	1
1 " HH	1
1 " HI	1
1 " HJ	1
1 " HK	1
1 " HL	1
1 " HM	1
1 " HN	1
1 " HO	1
1 " HP	1
1 " HQ	1
1 " HR	1
1 " HS	1
1 " HT	1
1 " HU	1
1 " HV	1
1 " HW	1
1 " HX	1
1 " HY	1
1 " HZ	1
1 " IA	1
1 " IB	1
1 " IC	1
1 " ID	1
1 " IE	1
1 " IF	1
1 " IG	1
1 " IH	1
1 " II	1
1 " IJ	1
1 " IK	1
1 " IL	1
1 " IM	1
1 " IN	1
1 " IO	1
1 " IP	1
1 " IQ	1
1 " IR	1
1 " IS	1
1 " IT	1
1 " IU	1
1 " IV	1
1 " IW	1
1 " IX	1
1 " IY	1
1 " IZ	1
1 " JA	1
1 " JB	1
1 " JC	1
1 " JD	1
1 " JE	1
1 " JF	1
1 " JG	1
1 " JH	1
1 " JI	1
1 " JJ	1
1 " JK	1
1 " JL	1
1 " JM	1
1 " JN	1
1 " JO	1
1 " JP	1
1 " JQ	1
1 " JR	1
1 " JS	1
1 " JT	1
1 " JU	1
1 " JV	1
1 " JW	1
1 " JX	1
1 " JY	1
1 " JZ	1
1 " KA	1
1 " KB	1
1 " KC	1
1 " KD	1
1 " KE	1
1 " KF	1
1 " KG	1
1 " KH	1
1 " KI	1
1 " KJ	1
1 " KK	1
1 " KL	1
1 " KM	1
1 " KN	1
1 " KO	1
1 " KP	1
1 " KQ	1
1 " KR	1
1 " KS	1
1 " KT	1
1 " KU	1
1 " KV	1
1 " KW	1
1 " KX	1
1 " KY	1
1 " KZ	1
1 " LA	1
1 " LB	1
1 " LC	1
1 " LD	1
1 " LE	1
1 " LF	1
1 " LG	1
1 " LH	1
1 " LI	1
1 " LJ	1
1 " LK	1
1 " LL	1
1 " LM	1
1 " LN	1
1 " LO	1
1 " LP	1
1 " LQ	1
1 " LR	1
1 " LS	1
1 " LT	1
1 " LU	1
1 " LV	1
1 " LW	1
1 " LX	1
1 " LY	1
1 " LZ	1
1 " MA	1
1 " MB	1
1 " MC	1
1 " MD	1
1 " ME	1
1 " MF	1
1 " MG	1
1 " MH	1
1 " MI	1
1 " MJ	1
1 " MK	1
1 " ML	1
1 " MM	1
1 " MN	1
1 " MO	1
1 " MP	1
1 " MQ	1
1 " MR	1
1 " MS	1
1 " MT	1
1 " MU	1
1 " MV	1
1 " MW	1
1 " MX	1
1 " MY	1
1 " MZ	1
1 " NA	1
1 " NB	1
1 " NC	1
1 " ND	1
1 " NE	1
1 " NF	1
1 " NG	1
1 " NH	1
1 " NI	1
1 " NJ	1
1 " NK	1
1 " NL	1
1 " NM	1
1 " NN	1
1 " NO	1
1 " NP	1
1 " NQ	1
1 " NR	1
1 " NS	1
1 " NT	1
1 " NU	1
1 " NV	1
1 " NW	1
1 " NX	1
1 " NY	1
1 " NZ	1
1 " OA	1
1 " OB	1
1 " OC	1
1 " OD	1
1 " OE	1
1 " OF	1
1 " OG	1
1 " OH	1
1 " OI	1
1 " OJ	1
1 " OK	1
1 " OL	1
1 " OM	1
1 " ON	1
1 " OO	1
1 " OP	1
1 " OQ	1
1 " OR	1
1 " OS	1
1 " OT	1
1 " OU	1
1 " OV	1
1 " OW	1
1 " OX	1
1 " OY	1
1 " OZ	1
1 " PA	1
1 " PB	1
1 " PC	1
1 " PD	1
1 " PE	1
1 " PF	1
1 " PG	1
1 " PH	1
1 " PI	1
1 " PJ	1
1 " PK	1
1 " PL	1
1 " PM	1
1 " PN	1
1 " PO	1
1 " PP	1
1 " PQ	1
1 " PR	1
1 " PS	1
1 " PT	1
1 " PU	1
1 " PV	1
1 " PW	1
1 " PX	1
1 " PY	1
1 " PZ	1
1 " QA	1
1 " QB	1
1 " QC	1
1 " QD	1
1 " QE	1
1 " QF	1
1 " QG	1
1 " QH	1
1 " QI	1
1 " QJ	1
1 " QK	1
1 " QL	1
1 " QM	1
1 " QN	1
1 " QO	1
1 " QP	1
1 " QQ	1
1 " QR	1
1 " QS	1
1 " QT	1
1 " QU	1
1 " QV	1
1 " QW	1
1 " QX	1
1 " QY	1
1 " QZ	1
1 " RA	1
1 " RB	1
1 " RC	1
1 " RD	1
1 " RE	1
1 " RF	1
1 " RG	1
1 " RH	1
1 " RI	1
1 " RJ	1
1 " RK	1
1 " RL	1
1 " RM	1
1 " RN	1
1 " RO	1
1 " RP	1
1 " RQ	1
1 " RR	1
1 " RS	1
1 " RT	1
1 " RU	1
1 " RV	1
1 " RW	1
1 " RX	1
1 " RY	1
1 " RZ	1
1 " SA	1
1 " SB	1
1 " SC	1
1 " SD	1
1 " SE	1
1 " SF	1
1 " SG	1
1 " SH	1
1 " SI	1
1 " SJ	1
1 " SK	1
1 " SL	1
1 " SM	1
1 " SN	1
1 " SO	1
1 " SP	1
1 " SQ	1
1 " SR	1
1 " SS	1
1 " ST	1
1 " SU	1
1 " SV	1
1 " SW	1
1 " SX	1
1 " SY	1
1 " SZ	1
1 " TA	1
1 " TB	1
1 " TC	1
1 " TD	1
1 " TE	1
1 " TF	1
1 " TG	1
1 " TH	1
1 " TI	1
1 " TJ	1
1 " TK	1
1 " TL	1
1 " TM	1
1 " TN	1
1 " TO	1
1 " TP	1
1 " TQ	1
1 " TR	1
1 " TS	1
1 " TT	1
1 " TU	1
1 " TV	1
1 " TW	1
1 " TX	1
1 " TY	1
1 " TZ	1
1 " UA	1
1 " UB	1
1 " UC	1
1 " UD	1
1 " UE	1
1 " UF	1
1 " UG	1
1 " UH	1
1 " UI	1
1 " UJ	1
1 " UK	1
1 " UL	1
1 " UM	1
1 " UN	1
1 " UO	1
1 " UP	1
1 " UQ	1
1 " UR	1
1 " US	1
1 " UT	1
1 " UU	1
1 " UV	1
1 " UW	1
1 " UX	1
1 " UY	1
1 " UZ	1
1 " VA	1
1 " VB	1
1 " VC	1
1 " VD	1
1 " VE	1
1 " VF	1
1 " VG	1
1 " VH	1
1 " VI	1
1 " VJ	1
1 " VK	1
1 " VL	1
1 " VM	1
1 " VN	1
1 " VO	1
1 " VP	1
1 " VQ	1
1 " VR	1
1 " VS	1
1 " VT	1
1 " VU	1
1 " VV	1
1 " VW	1
1 " VX	1
1 " VY	1
1 " VZ	1
1 " WA	1
1 " WB	1
1 " WC	1
1 " WD	1
1 " WE	1
1 " WF	1
1 " WG	1
1 " WH	1
1 " WI	1
1 " WJ	1
1 " WK	1
1 " WL	1
1 " WM	1
1 " WN	1
1 " WO	1
1 " WP	1
1 " WQ	1
1 " WR	1
1 " WS	1
1 " WT	1
1 " WU	1
1 " WV	1
1 " WW	1
1 " WX	1
1 " WY	1
1 " WZ	1
1 " XA	1
1 " XB	1